

Aan STASDEF
Van P-DGB
Afgestemd met DCo, DJZ, DPLAN
In afschrift aan

TER BESLISSING

Datum

18 december 2023

Onze referentie

2023039158

Opgesteld door

Adviseur RO

KD:Ambtelijke leiding

@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

TK brief: continuïteit radardekking en vervolg procedure radarstation Herwijnen na interpellatie van de Eerste Kamer

Aanleiding

Defensie heeft de verplichting om informatie te verstrekken over zijn verantwoordelijkheden voor de bewaking en beveiliging van het luchtruim. Door informatie te delen met de Staten-Generaal over de recente ontwikkelingen met betrekking tot de continuïteit van de radardekking in Nederland draagt Defensie bij aan transparantie en verantwoording over de genomen beslissingen.

Daarnaast heeft u, als gevolg van het interpellatiedebat van 5 december jl. in de Eerste Kamer en de stemming over de motie Janssen op 12 december jl., besloten om de planning rondom de procedure voor de plaatsing van de SMART-L radar in Herwijnen aan te passen. Met bijgevoegde brief wordt ook de Tweede Kamer geïnformeerd over de inhoud van dit debat en de wijzigingen in de procedure.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het versturen van de voorliggende Kamerbrief waarin u de Tweede Kamer informeert over de continuïteit van de militaire radardekking van Nederland en de gevolgen van het interpellatiedebat voor de plaatsing van de luchtverdedigingsradar in Herwijnen.

Kernpunten

- Als gevolg van de uitloop van het vervangingstraject van de SMART-L radarstations in Wier en Herwijnen is Defensie genoodzaakt interim maatregelen te treffen om een basisdekking te garanderen. Deze interim maatregelen zijn noodzakelijk omdat de oude MPR-radarstations (gedeeltelijk) buiten gebruik zijn voordat de nieuwe SMART-L radarstations volledig operationeel zijn.
- De geplande interim maatregelen bieden het hoogst haalbare alternatief voor het leveren van tijdelijke basis-radardekking die de nationale veiligheid en bondgenootschappelijke taken garandeert.
- Defensie doet recht aan het belang van nationale veiligheid, namelijk de plaatsing van de luchtverdedigingsradar in Herwijnen voor de bewaking en beveiliging van het Nederlandse luchtruim, en aan het belang van een zorgvuldige procedure met inzage en inspraakmogelijkheden voor de bewoners en anderen.
- Als de terinzagelegging van het ontwerp-rijksinpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning voor de plaatsing van de radar in Herwijnen wordt aangehouden tot het moment dat de geluidsmetingen in Wier zijn afgerond, naar verwachting in maart 2024, is de Omgevingswet van toepassing. Vanwege alle fasen die voor een nieuwe projectbesluitprocedure moeten worden doorlopen onder de Omgevingswet, is de hiermee gepaarde gaande vertraging minstens een jaar.
- Deze vertraging kan worden voorkomen door gebruik te maken van het overgangsrecht. Om daar gebruik van te kunnen maken, moet het ontwerp-rijksinpassingsplan voor 1 januari 2024 ter inzage worden gelegd, dat is een wettelijk vereiste.
- In de brief geeft u aan dat u conform de aangenomen motie recht doet aan de zorgen van sommige leden van de Eerste Kamer over de participatie van de bewoners. Dit omdat ook u

vindt dat inzage en inspraak een essentieel onderdeel vormen van het proces. Daarom worden de publicatie en daarmee de termijn tot inspraak op de ontwerp-omgevingsvergunning pas gestart als de meetresultaten van de radar in Wier bekend zijn. Zodra deze bekend zijn, zal de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage worden gelegd en gaat de termijn lopen waarin belanghebbende zienswijzen kunnen indienen.

- Omdat deze resultaten geen impact hebben op de inhoud van het ontwerp-rijksinpassingsplan, worden de terinzagelegging van het ontwerp-rijksinpassingsplan en de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvergunning gescheiden. Het ontwerp-inpassingsplan zal echter pas worden vastgesteld nadat de omgevingsvergunning is verleend in 2024, om zo beide processen conform het rijksinpassingsplan wederom gezamenlijk te laten lopen.

Toelichting

Financiële overwegingen

Er zijn geen financiële overwegingen als gevolg van dit besluit.

Juridische overwegingen

Om zorg te dragen dat het overgangsrecht van de Omgevingswet van toepassing is, en een ruime vertraging in het traject ter realisatie van het radarstation in Herwijnen wordt voorkomen, is het van belang om het ontwerp-rijksinpassingsplan in 2023 ter inzage te leggen om zodoende onder de reikwijdte van het overgangsrecht van de Omgevingswet te vallen. Hiermee kan het proces voortgang vinden onder de vigerende wet- en regelgeving. Opgemerkt dient te worden dat de vaststelling van het rijksinpassingsplan pas zal plaatsvinden na het verlenen van de omgevingsvergunning, waardoor beide sporen weer samen komen. Hiermee wordt tevens recht gedaan aan de zienswijzemoogelijkheden van belanghebbenden. Het bovenstaande is afgestemd met de landsadvocaat.

Communicatie

De communicatie rond de procedure wordt georganiseerd door RVO i.o.m. DCO. De kennisgeving t.a.v. het ontwerp-rijksinpassingsplan wordt aangekondigd in de Staatscourant en in de plaatselijke huis-aan-huisbladen/regionale kranten. Aan directe omwonenden wordt een bewonersbrief gestuurd. Ook wordt men o.a. geïnformeerd via de websites en 'social media kanalen' van RVO, Defensie en de gemeente West Betuwe. Daarnaast wordt een informatieavond georganiseerd op 15 januari 2024 voor belanghebbenden waarbij toelichting wordt gegeven op het ontwerp-RIP en waar men vragen kan stellen aan vertegenwoordigers vanuit o.a. Defensie en het RVB.

Daarnaast wordt een nieuwsbericht voorbereid op basis van de Kamerbrief voor defensie.nl en intranet.

Overweging Uitvoering

Totdat de twee noodzakelijke SMART-L radars operationeel zijn om het luchtruim te beschermen en beveiligen, is een goede interim dekking van belang. Met de beschreven interim maatregelen, kan Defensie de radardekking waarborgen voor de nationale veiligheid en bondgenootschappelijke taken.

Er zijn twee radars noodzakelijk om het Nederlandse luchtruim permanent te beschermen en beveiligen. De SMART-L radar kan vijandige jachtvliegtuigen en raketten detecteren, zodat Defensie kan handelen als dat nodig is. Met de inval van Rusland in Oekraïne is het dreigingsbeeld verslechterd. Voor de uitvoering van de taakstelling van Defensie is het daarom noodzakelijk zo spoedig mogelijk twee operationele radars te hebben.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Datum
18 december 2023
Onze referentie
2023039158

[Redacted]

[Redacted]
[Redacted]